

„EDINOST“
Ishaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za en mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.30 za tri mesece . . . 3.— „ „ . . . 4.30 za pol leta . . . 8.— „ „ . . . 9.— za vsa leta . . . 12.— „ „ . . . 18.— Naročnine je plačevati naprej na naročbe brez priloženo naročnine se uprava ne ozira.
Posebne številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglas se računa po tarifi v potitju; za naslove v debelih črkah se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrst. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do maši oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 18. Vsako pismo mora biti frankovano, ker neprisakovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglasi sprejema upravnništvo ulica Molino plečolo št. 3. II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame stje se proste poštnice.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorske.

„V edinosti je moč“

Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod v Ljubljani.

Dne 14. septembra 1897.

(Dalje.)

O splošnem političnem položaju je govoril dr. Ivan Šusteršič. Njega govor je bil jednat, jasen in velepomemben obzirem na svojo vsebino; a naravnost senzacionalen je bil ozirom na osebo, ki ga je govorila. Nam je pripoznati odkrito in lojalno, da nas je nekako osupnilo, ko smo izvedeli, da bode gospod dr. Šusteršič govoril ravno o tej resoluciji. To je bilo vsakako najvažnejša, kajti nje utemeljevatelju je bilo podati jasno sliko o splošnem političnem položaju in potem izvajati posledice za bodočnost ter pokazati na najprimernejšo pot, po kateri nam bode hoditi na korist in blagor naroda. Nekako nezaupno smo pričakovali govora dra. Šusteršiča. Zakaj? tega nočemo pojasnjevati.

Tem prijetneje nas je iznenadil rečeni govornik na vseslovenskem shodu.

Že uvodoma nam je govoril prav iz srca, ko je rekel, da mi Slovenci se ne smemo zanašati na besede, nego jedino le na dejanja.

Potem je opisoval govornik, kako je obstrukcija se svojim besnenjem zaustavila parlamentarno delovanje, kako se je doseglo zjedinenje vseh hrvatskih in slovenskih poslancev, kako se je še v prvem hipu zasnovala „Slovansko-krščanska narodna zveza“, kako je grof Badeni po vsej sili hotel tlačiti v večino tudi nekaj nemških liberalcev, kako se je za hrptom grofa Badenija zasnovala sedanja večina, kako je ministerski predsednik podal svojo ostavko, ker so se mu izjalovili njega načrti ozirom na nemške liberalce, kako da cesar ni vsprejel te ostavke. Žgočo ironijo in perečim sarkazmom je govornik slikal postopanje ministerskega predsednika: na jedni strani je obljubil Čehom jezikovne naredbe, na drugi pa je zagotovil Nemce, da ničesar ne stori brez njih privoljenja.

PODLISTEK

Lari-Fari.

Spisal: S r a k o p e r.

Govorili so o vremenu, o lepi okolici, razgovarjali se o izletih, ko bomo pekli krompir itd., prešlo se je na važnost železnice, o kateri je imel posebno veliko povedati France Lovec: študiral je na Dunaju tehniške vede.

„Vse je jako lepo“, oglasila se je Hermina, „samo nekaj me je zbudilo tu v trgu. Bila je oni dan zbrana večja družba: tržka gospoda, uradniki, inženirji, sedeli smo na vrtu gostilne A. in nise spregovorila ni jedna slovenska besedica. Izrazila sem na tihem svoje začudenje papanu, pa tisti tržki magnat Blahna se je oglašil: „Vedite, mi smo stari Ilirci!“ Osupnila sem.“

„Da, da, dokler bodo pošiljali naši ljudje sirove samo na gimnazije, ne more biti drugače. V tej družbi so bili Nemci-inženirji, in pri nas je že taka navada: jeden Nemec v družbi in vse omizje nemškutari!“ se je hudoval Lovec. „Kakih sedem nas je na tehniki, doma pa jeden ali dva tehnika.. kjer bi jaz imel kaj upliva, bi gotovo deloval na to, da pošlje oče svojega sina na realko; tu in pozneje na tehniki se uče vede, za katere se mi Slovenci še nismo pobrinili dovolj, na katerih podagi jedino zamoremo povzdigniti narodno gospo-

Potem, ko cesar ni vsprejel odpovedi Badenijeve, je le ta zadobil svobodne roke nasproti Nemcem. Vendar spametoval se ni. Mesto da se je oklenil oživotvorjene zanesljive večine, letal je še vedno za Nemci, da bi pridobil za-se vsaj jeden del njih. Namen mu je bil očevidno le ta, da z nemško-liberalnim življenjem v večini ustvari nekako protitežje Slovanom. Ali zopet ni vspel, ker se je večina odločno uprla tej nakani.

Nadaljevaje je rekel, da Badeni ni bil zadovoljen, ker ni hotel, da se zasnuje homogenna večina. In vendar mu je bila odprta pot za pravo avstrijsko politiko, kateri bi sledila večina narodov. To pot mu je odprla večina, sestojča iz vseh Slovanov in pravičnih Nemcev. Sosebno ni bil zadovoljen Badeni, ker sedanja večina se ni hotela omejiti le na to, da bi podpirala vlado, ampak hoče tudi uplivati. (Burno odobravanje.) Grof Badeni se je izgovarjal, da čem močnejša je večina, tem bolje je. Da močnejša bi bila večina, ako bi se jej pridružili liberalni veleposestniki, toda le po številu, gotovo pa ne po svoji notranji vrednosti.

Predobro je označil govornik tudi cilje in namene obstrukcije. V obstrukciji združeni se niso borili le proti jezikovnim naredbam, ampak navdajati jih je bil strah, da se skoro neha hegemonija Nemcev in Italijanov. Oni, ki so vedno deklamovali o ustavi, združili so se proti ustavi, dá, proti avstrijski državi. In prav je tako, naj le pokažejo svoje pravo lice. Imeli so zagovornike visoko gori, v tem je njih moč. Na svoji strani imajo najmočnejšega zaveznika: birokracijo. To je velika moč in opravičeno je njih špekuliranje na to moč. Nam ne zadostuje, da se v drž. zboru sklepajo dobri zakoni, marveč zahtevati moramo, da bodi tudi uprava v pravičnem duhu. Tu naj pokaže grof Badeni svojo moč — nad birokracijo. (Burno ploskanje) Ali naj hodim torej z grofom Badenijem? O tem možu še ni možna sklepčna sodba. Mož je nekaka zagonetka,

darstvo, na stopinjo, ki bo vredna slovenskega duha.“

„Narodno gospodarstvo, kako mislite to?“ je vprašala Hermina.

„To je, denarja kolikor mogoče malo izdati v druge dežele in kolikor mogoče veliko privabiti ga v deželo, povzdigniti obrtnijo in več takih stvari.“

Ivanu, ki je pazljivo poslušal Lovčev govor, zardelo se je primerno, da poseže vmes: „Ptujci si kupujejo todi naše lepe gozde, kakor n. pr. tam za goro v Potoku od našega grajščaka. Pomislimo, tujec je vzel v jednom letu toliko iz gozda, da je plačal kupnino grajščaku in sedaj sme sekati še celih devet let! Ko bi ta denar ostal v deželi!“

„Naš papa“, je veselo povdarjala Hermina, „je deloval takoj, ko si je kupil to posestvo, na to, da se je sklenilo v vseh občinah, ničesar ne prodati tujcu; kar pa je neizogibno na prodaj, kupuje posojilnica, ki se je ustanovila pred kratkim tudi na prizadevanje našega papa.“

„Da, da, vaš gospod papa prinese v našo dolino gotovo še mnogo koristnih uredb. Priljubil se je že vsem in naš župan Josip Bukovčan hodi ga vedno vpraševati za svét“, dostavil je Gomoljev Dolfe, nastopni osmošolec.

„Eh, veste kaj? Pustimo to“, oglašil se je Konrad, „jaz vem za nas še nekaj lepšega!“

sfinja. Često si naravnost nasprotujejo njega po samični čini. Ako ugiblješ, kaj in kako ukrene grof Badeni v tem ali onem slučaju, gotov smeš nič, da ukrene vse kaj drugega, nego si pričakoval. Naravno bi bilo seveda da se nasloni na večino. Saj v jezikovnih naredbah ni ničesar žaljivega za Nemce. In ako bi še hoteli govoriti o nadvladju, morali bi priznati, da na Češkem imajo Čehi v prvi vrsti pravico do nadvladja. A oni ne zahtevajo tega. Toda po naredbah so Nemci še vedno na boljem. Ali oni se bore proti pravični stvari. Z nemškimi liberalci bi bilo možno vladati nemški, nikdar pa avstrijsko! (Frenetično odobravanje.)

Grof Badeni je še vedno hodil za Nemci, povabil jih je na pagajanja, a niso prišli. Hvala Bogu, da niso prišli! Tako je bila pretrgana zadnja nit in še le sedaj je grof Badeni storil sramožljiv korak. Pozval je Javorskega, naj skliče parlamentarno komisijo večine. Le tej je povedal, da se hoče odslej opirati na večino, ni pa rekel, da hoče vladati žnjo. (Smeh in ironično vsklikanje.) Njegovo izjavo smo sprejeli na znanje. Grof Badeni menda ni pomislil, da pri opranju morata biti vsikdar dva: oni, ki se opira, in oni, ki — drži! (Burna veselost in ploskanje.) Govornik je povdarjal posebno, da do sedaj se nam ni obljubilo nič konkretnega in je vskliknil: Slovenci ne smemo biti optimistični, da pripravljene moramo biti na eventualno večletno, najostrejšo opozicijo. (Viharno pritrevanje. Klici: Pripravljene smo! Abzug Badeni!) Si vis pacem, para bellum! Pokažimo tudi Slovenci vladi jedenkrat zoba! Morda ne pride do tega, a pripravljene moramo biti. Zaveznike imamo zveste, program desnice je tudi naš slovenski program, zato upamo, da izpolni večina naše nade, da ostane skupaj, in bo izvrševala svoj program, jamstev boljši prihodnosti pa iščimo v sebi, s tem, da smo jedini, da smo zvesti svojemu programu, da vsak izmed nas deluje na blagor ubogega našega naroda. V prvi vrsti moramo

„Najlepša je gospica Hermina“, je dostavil zlobno se smehljaje Ivan in jo pogledal po strani; „ta pa je pri nas.“

„Že zopet stara pesem“, zavrnila ga je zarudela deklica, strogo ga motreča z velikimi, temnimi očmi.

„No, no, saj nisem mislil tako hudo“, se je opravičeval Ivan in tesno je bil zarudel in je premišljeval nekaj časa, kako bi se rešil iz zadrege; saj se je France Lovec tako zadovoljno-zlobno smehljaj in pomežikoval. Na to pa se je zganil, oko mu je zažarelo in z obraza so izginile poteze straha in zadrege.

Proti Konradu obrnjen je izpregovoril z velikanskim navdušenjem: „Poslušajte me; kaj pa more biti lepšega, nego premišljevati, kako bi se zboljšalo stanje narodov? Da dosežemo blaginjo njegovo, truditi se moramo z delom, pred njim pa je potreben premislek. Kaj misliš, France, ali bi jaz ne mogel na tehniko?“

„Vi pojdite v Ljubljano, v rumeno hišo“, podražila ga je Hermina.

Očitaje jo je pogledal Ivan.

„Bi že šlo, ali učiti se treba predstavljajoče geometrije in menim, da je že premalo časa, risati treba tudi znati“, pripovedoval je Lovec.

(Pride še.)

iskati jamstva v samih sebi. Mi sami moramo delati v prvi vrsti za svoj cilj. Mi zahtevamo samo pravico in jo dajemo tudi drugim, zato bo z nami on, v čigar rokah je usoda vseh narodov: Bog*.

To je bil v glavnih potezah govor gosp. dra. Šusteršiča. Pridržiujemo si, da še prihodnjič izrečemo par besed o tem govoru. (Pride še.)

Resolucije,

vsprejete na vseslovenskem shodu v Ljubljani dne 14. septembra 1897.

(Zvršetak.)

Štjerske razmere.

Da se ugotovi opravičenim težnjam vseh Slovencev na Spodnjem Štajerskem po enakopravnosti, treba, da se one slovenske župnije, katere spadajo sedaj še pod sekovsko škofijo, združijo z lavantinsko vladikovino v Mariboru, ter da se sodiščni okraj Radgona, Cmurek in Arvež podredijo novemu okrožnemu sodišču v Mariboru.

Brezpogojna potreba je, da se ljudska šola, namenjena za pouk slovenskim otrokom, uredi skozi in skozi na podlagi materinega jezika kakor izključivega poučnega jezika, ter da nêha biti ista v rokah nemškonačijonalnih in liberalnih šolskih nadzornikov golo sredstvo za poučevanje slovenskega naroda.

Treba je, da se deželni šolski svet štajerski razdeli v dva oddelka, nemškega in slovenskega, kateri opravlja vsaki samostojno vse posle, zadevajoče njemu podrejene šole.

Učiteljske v Mariboru, namenjeno vzgoji učiteljev za slovenske spodnjestajerske šole, mora se urediti tako, da bode pouk v večini poučnih strok v slovenskem jeziku.

Vprašanje o pouku v slovenskem jeziku na celjski gimnaziji v Celju naj se reši tako, da se na gimnaziji napravijo slovenske paralelke za slovenske dijake ter da se za tako popolnjeno gimnazijo zgradi novo državno, srednje šole dostojno poslopje.

Za štajerske Slovence treba osnovati v Celji državno nižjo kmetijsko šolo za praktičen pouk v umnem kmetijstvu in za vinarstvo in sadjarstvo, potem državno poukovo šolo, oba seveda s slovenskim poučnim jezikom.

Na srednjih šolah naj se nastavlja slovenskega jezika zmožni in slovenski mladini naklonjeni mošje, ne pa odločni nasprotniki nemškonačijonalnega in liberalnega mišljenja, kakor se to godi za Celje.

Nadzorstvo glede vseh spodnjestajerskih in srednjih šol mora se odvzeti možem, ki so znani protivniki slovenskega naroda, ter izročiti možem, katerih minulost daje jamstvo, da jim bo napredek slovenske šole zares na srcu.

O imenovanju uradnikov za Spodnje Štajersko mora nehati sedanja krivična praksa, po kateri se izključujejo navadno uradniki slovenske narodnosti, in sicer domačini od službenih mest na Spodnjem Štajerskem.

Uradniška mesta na Spodnjem Štajerskem morajo biti tudi pristopna, in to v prvi vrsti, uradnikom slovenske narodnosti, in ta mesta, ravno tako predsednikov okrožnih sodišč, okrajnih glavarjev in drugih predstojnikov uradov, kakor nižjih, tem predrejenih uradnikov na sodiščih, na politični in finančni upravi, na šolah, pošti in železnicah.

O imenovanju uradnikov za Spodnje Štajersko gledati je strogo na to, da vsak imenovanec ima že o imenovanju popolno znanje slovensčine ter da je zmožen uradovati v slovenskem jeziku ustno in pisмено.

Krivični volilni red treba spremeniti tako, da Slovenci na Spodnjem Štajerskem dobé svojemu številu primeren broj zastopnikov v državnem zboru, in da se uvrstijo v mestno skupino vsi sedaj izpuščeni trgi.

Narodna avtonomija.

Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod priznava za rešitev naše narodnosti kakor najsigurnejše sredstvo narodno avtonomijo; zato zahteva, da vlada predloži v državnem zboru zakon, ki podeli vsem narodom narodno avtonomijo in omogoči ustanovitev posebnih narodnih kulturnih zastopov za vsako narodnost, ki imajo v vseh svojih narodnostih in jezikovnih potrebah samostavno razsojevati in sklepati.

Narodno-gospodarski položaj slovenskega in istrsko-hrvatskega ljudstva.

a) Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod priznava za nujno potrebo, da se delujoči stanovi našega naroda organizirajo v posamične strokovne zadruge, v katerih bodo sami odločevali o svojih potrebah in namenih.

Zato pozdravlja shod predlog kmetijskega ministerstva, po katerem se imajo osnovati kmetijske zadruge. Priporoča in nalaga svojim poslanecem, da skrbé za to, da se v vseh pokrajinah, koder bivajo slovenski in hrvatski kmetovalci, osnujejo za nje po vzgladu zadrug na Češkem in Tirolskem, posebne, neodvisne in samostalne kmetijske zadruge.

b) Zahteva se, da se po vseh pokrajinah osnujejo kmetijske in obrtne šole s slovenskim, oziroma hrvatskim poučnim jezikom; prav tako naj vlada ustanovi za naš narod trgovsko učilišče.

c) Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod zahteva od vlade izdatne podpore v svrhu pospešitve in izboljšanja poljedelstva, o sobito vinogradarstva in živinoreje.

d) Da se pomore delujočim našim stanovom, kmetijskim in obrtnim, snujejo naj se povsod posojilnice, deželni zastopi pa naj to podpirajo s podporami in posojili; prav tako naj skrbe za konvertovanje visokoobrestnih dolgov v nižeobrestne.

e) Vlada naj že skoro izroči drž. zboru že objavljeni zakon o pristojbinah, po katerem se imajo pristojbine urediti, oziroma znižati, osobito za manjša posestva o podedovanju ali prevzetju od starišev.

f) Državno in deželno zakonodajstvo ozira naj se na potrebe delujočih stanov, zlasti kmeta, obrtnika in delavca, naj izdaje zakone, potrebne v obrambo in varstvo poštene produkcije.

g) Da se izboljša naše socijalno stanje, da se ohrani in osigura imetje naših stanov, pospešijo naj deželni zastopi raznovrstno zavarovanje in država naj se loti zavarevanja delavcev za čas obnemoglosti in starosti.

h) Od vlade se zahteva, da izdatno podpira malo obrt, da ta postane zmožna vztrajati v tekmovanju na domačem in svetovnem trgu.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 17. septembra 1897.

K položaju. Včeraj se je sešel podobar parlamentarne večine. Posvetovanja sta se udeležila tudi grof B a d e n i in bivši predsednik zbornice, dr. K a t h r e i n. Izdal se je komuniké, ki pravi, da se je doseglo popolno sporazumljenje o vseh točkah. S tem da je podobar splošil svojo nalogo in se snide dne 21. t. m. le v ta namen, da sporoči plenarni seji komisije. Le o vprašanju prihodnjega predsednika zbornice menda ni še vse jasno.

Podavši svojim čitateljem za grofa Badenija tolažljivo vest, da je še nekoliko nade, da se mu ne odtegne podpora Italijanov — češ: ni še izrečena zahteva! — zli je naš ljubi „Mattino“ korec vede v — morje. Zatrja namreč v svoji du najski brzovjavi, da Italijani niso prevzeli naloge posredovalcev med strankami. Za božjo voljo: čemu zatrjati vedno in vedno, o čemer je itak nverjen ves svet, čemu nositi vodo — v morje? Takimi neslanostmi se ni za las ne zviša ugled italijanskega kluba, pač se postavlja isti v obči posmeh.

Vseslovenski shod. Od „Neue Fr. Presse“ pa doli po vsej črti do kvakajoče žabe v Celju — vse prinaša dolge članke o vseslovenskem shodu. Ali hočete boljšega dokaza za našo trditev, ki smo jo ponavljali vedno in vedno: da Slovenci in Hrvatje smo nekaj, ako le hočemo. Vsi, vsi se razgrevajo radi našega shoda: jedni si pomagajo z neslanimi dovtipi in bagatelizovanjem; „Neue Fr. Presse“ je prišla monstrozna misel, da bi hotela na podlagi dogodkov na shodu hujskati Čehé proti Slovincem; tretji denuncirajo, četrtri groze, da je polom Avstrije nezogiben, ako bi se izvršilo to, kar zahtevajo Slovenci in Hrvatje.

K tem novinskim glasovom se hočemo povrniti prihodnjič, ker nam je danes krcaiti po prstih „Piccola“.

Ta bajaco v časnikarski obliki vam skače kakor oni v cirkusu: z droga na drog. Komaj vam je izustil sveto resnico, da pravo do lastne na-

rodnosti je najnaravneje pravo na svetu, in da tega prava ni smeti kratiti — nikomur, pa je že poskočil na drug trapec, s katerega doli pripoveduje, da je vendar le velika razlika med narodi! To se pravi po italijansko: „Narodno pravo je sveto pravo, ako je zahteva Italijan; ako pa je zahtevajo Slovenci na vseslovenskem shodu v Ljubljani — tedaj — — ja Bauer, das ist was anderes. In pa še način borbe! Kolika razlika med barbarskimi Slovani in omikanimi Italijani! Poslednji se sramujejo takih sredstev, kakoršne rabijo prvi. Zato so Italijani na slabšem. S kratka: Slovani napadajo povsod, Italijani pa se branijo!

Tako je bilo, tako meni „Piccolo“, tudi na vseslovenskem shodu: same laži, laži in laži. Tudi tam so kričali Slovenci: Primite tatu! a tatje so — oni sami. Kar je govoril Spinčić, je vse laž od prve do zadnje besede; same laži v zmislu devize: cilj posvečuje sredstva. To je bila uprav „divina“ brezobraznost.

„Ni res, da italijanski duhovniki prepovedujejo slovenskim vernikom moliti v svojem jeziku; ni res, da se o volitvah godijo sleparstva na škodo Slovanov; ni res, da se v Istri nastavlja italijanski duhovniki, marveč je po veliki večini župnij nastavljenih slovenskih župnikov; res je pa, da se v konviktu v Kopru laški duhovniki morajo učiti tudi slovensčini; ni res, da je beneška republika dopuščala slovensko bogoslužje; kriva je trditev, da v Trstu ni slovenskih šol; ni res, da je po uradih uradnikov, ki ne znajo slovensčine, marveč so zapostavljeni le Italijani itd. Sploh: vse je laž, kar je trdil Spinčić“.

Mi pa zabeležimo tu: da smo še te dni navedli slučajev, ko so italijanski duhovniki prepovedali slovenskim vernikom, moliti Boga po slovenski; res je, da je v neki dijecezi že leta izpraženih mnogo župnij, ker nočejo nastavit župnikov-Slovanov; da-li se gode sleparstva in krivice na volitvah, na to dobe točnega odgovora italijanska gospoda v zbornici poslancev. Sicer pa ne treba drugih dokazov: poštenim potem ni mogoče (vzlic vsem krivičnim volilnim redom), da bi manjšina v deželi imela 11 zastopnikov, večina pa le 4. Gospoda, to razmerje govori cele knjige o vaši krivičnosti in nasilnosti!

Glede bogoslužja za dobe benečanske republike govore zgodovinski dokazi, katerim se morejo upirati le falzifikatorji zgodovine.

Kar se pa tiče ogromnega dela naše birokracije, storil bi „Piccolo“ najbolje, da nas ne izživlje. Vesel naj bo, da je tako in ni drugače.

Tako je včeraj drznim celom vse tajil naš „Piccolo“. Danes je skočil zopet na drug drog in vrgel se je v krilo nesrečo prorokujoče K a s a n d r e. Danes pa postavlja v izgled Italijanom naše rodoljubje. Strah pred nami ga je zmešal tako, da nam kar potiska v roke najboljše orožje. Sploh so merala priti čudna poročila doli z D u n a j a, da se je od včeraj do danes kar obrnila sapa v „Piccolo“. Izvajanja v današnjem „Piccolo“ so tako interesantna, da se čim prej še nekoliko pobavimo žnjimi.

Italijanski listi o sestanku cesarja Viljela in kralja Humberta v Homburgu. Le malo listov v Italiji je pozdravilo simpatično sestank kralja Humberta z nemškim cesarjem v Homburgu. „Secolo“ protestuje proti trozvezi in pravi, da ista ne najde nikdar prijaznega odmeva v srcu italijanskega naroda in da v Italiji se ne ukoreninijo simpatije do iste.

Radikalna „Italia del Popolo“ naravnost obsoja ta sestanek. List pravi, da o kakem pravem „prijateljstvu“ ali „alijanci“ niti govora ni med Italijo in Nemčijo. Razmerju, ki se je nazivalo v srednjem veku „podjarmljenje“, „zatriranje“, „tlačanstvo“, bi se hotelo dati zdaj drugo ime in to naj bi bilo „alijanca“. No, nas mora le veseliti to izpoznanje v Italiji, spoznanje, da srcem ni možno narekovati in da so zaman vse kombinacije diplomatov, ako se zadevujejo ob narodne tradicije. Polagoma se zbistri i obzorje italijansko.

Ali prosimo, da nas nikdo ne razume krivo! Kakor ljudje z čutečim človeškim srcem v prsih; kakor sinovi mehkega plemena slovenskega, kateremu je bil vsikdar prirodnejši plug, nego pa bojne kopje, in ki je zgubil velik del svoje krasne lasti le vsled svoje mehkebe in svojega miroljubja, moramo le želeti, da pride do mirnega razmerja tolike med Slovani in Italijani, kolikor z Nemci. In le v

tolajbo nam je trdna vera naša, da prej ali slej pride do takega mirnega razmerja. Ali nekaj drugega je, česar ne moremo odobravati: da se tlačijo v zveze in alijance takinardi, med katere je krvava zgodovina postavila visoke pregraje in katere zgodovinske dogodke morejo izbrisati iz spomina še-le dolga razdobja.

Take rane more ozdraviti le čas. Da-li pa so taki zgodovinski dogodki že zbrisani iz spomina narodov, zastopanih v trozvezi, o tem nečemo govoriti mi, ker dovolj glasno govore dejstva sama. Nočemo, da bi poslušali politike in novinarje po poklicu, ampak k viru, med narod pojte, med narod, ki se sicer ne bavi s politikom! Tja gori na Kras pojte in čuli bodete, kako govori tradicionalno čustvovanje našega ljudstva do onega italijanskega ljudstva, s katerim smo sedaj v zvezi. To čustvovanje je globoko ukoreninjeno to stran meje in menda ono stran tudi. In le tako je razumeti množico italijanskih novin, ki toli neprijazno pišejo o sestanku v Homburgu, kjer se je zatrjalo, da trozveza obstoji in da je neporušna. Ne bi hoteli trditi, da je kralj Humbert govoril o trozvezi le fraze, da je govoril le zavoljo lepšega. Ne, kralj italijanski je vitežkega mišljenja in gotovo misli tudi tako, kakor govori. Toda vprašanje je le, da-li tudi javno menenje v Italiji sodi o trozvezi tako, kakor je sodil kralj Umberto v Homburgu? Na to vprašanje nam dajejo jasen, nedvoumen odgovor gori navedena italijanska glasila.

Različne vesti.

Pismo iz — Evrope Njegovi ekscelenci, gospodu ministru Gautschu. Je sicer čudnih ljudij, ki trde, da ni res, ali jaz sem uverjen, da je Trst vendar še v Evropi — — — Zato sem datoval „iz Evrope“ to svoje pismo do Vaše Prezvizišenosti, uverjen, da mi pritrđite, da je dolžnost nas vseh, delati na to, da v vsakem kotu Evrope vladajo tudi — evropski odnošaji.

Ekscelenca! Te dni je bila doba upisovanja v šole in ravno te dni še-le je sleherni oče — ki ima le količkaj srca za svojega otroka — došel do popolne zavesti, da med vsemi strokami javne uprave je vendar-le najvažnejša ona, ki je poverjena spretnemu vodstvu Vaše ekscelece.

Ozirom na to veliko važnost in na Vašo poznano vnemo za svojo stroko, uverjen sem, da mi bodete hvaležni, ako Vas, ekscelenca, opozorim na odnošaje, ki so v mnogih vzbudile gotovo povsem krivično domnevanje, da Trst ni več v Evropi. Ne, nisem povedal prav: da šolski odnošaji slovenskega dela prebivalstva v Trstu — niso evropski! Tako bode prav povedano.

Ekscelenca! Ne res: zakon zahteva od očeta, da pošilja otroka v šolo. Tako je menda dandanes v vseh modernih državah. Saj menda zakon ne dela izjeme ravno se Slovenci tržaškimi. Slovenski oče mora pošiljati otroka v šolo! In tudi hoče, ker mu tako velela očetovska dolžnost.

Sedaj pa čujte, ekscelenca! Utegne Vam biti znano, da Slovenci tržaški ne morejo dobiti nijedne borne osnovne šole. Kam naj pošiljajo torej svoje otroke?

V privatni šoli pri sv. Jakobu je prostora le za jeden odlomek slovenskih otrok. V nemško ljudsko šolo?! Tam je zopet tak naval, da so te dni s policijo odganjali otroke. Kakih 300 so jih baje odklonili. Naval od nemške, slovenske in italijanske strani. Da: italijanske ljudske šole v Trstu so take, da niti razumni italijanski roditelji nočejo več pošiljati svojih otrok vanje. Uprav včeraj mi je skoro jokal neki slovenski oče: „Tri leta mi je že hodil otrok v laško šolo, a danes ne zna niti čitati! Za božjo voljo, kaj naj storim z otrokom?“ In jaz mu nisem vedel svéta.

Prosim Vas torej, ekscelenca, da Vi odgovorite obupanemu očetu. Prosim Vas že zato, ker je dotičnik pošten služabnik države, ki bi hotel, da zadosti svoji lastni skrbi za otroka in da ugodni zahtevam zakona; ki bi želel, da se mu otrok kaj nauči in ki ne bi hotel, da mu otrok postane — reneгатom, izrodico; ki ne bi hotel, da bi mu narodnost kedaj proklinjal njega lastni otrok!! Da mu odgovorite Vi, ekscelenca, kaj mu je storiti z otrokom?!

V slovensko šolo ne more, ker je ni; v nem-

ški ljudski šoli ni prostora zanj, a v laško šolo noče poslati otroka, ker mu tega ne dopušča vest! Torej ekscelenca, kaj naj store oni slovenski stariši, ki niso bili toli srečni, da bi bili njihovi otroci vsprejeti v državno ljudsko šolo?? Ti siromaki stoje sedaj pred strašno alternativo.

Še nekaj, ekscelenca, ker imam že pero v rokah. Spominjate se morda, da se mestna občina izgovarja, da je polno (??) „slovenskih“ šol po okolicah. Koliko da je vreden ta izgovor, in kako iskreno mislijo znjim Italijani sami, o tem nas je poučil te dni tržaški magistrat sam.

Izdal je neki „avviso“ mestnemu prebivalstvu, v katerem opozarja stariše, da le oni otroci, ki bivajo prav na meji med dvema mestnima šolskima okrožjema, morejo hoditi v šolo v to ali ono okrožje. Sicer pa more magistrat le izjemoma in ozirom na tehtne vzroke dovoliti pojedincem, da zahajajo v kako drugo šolsko okrožje, ako imajo v svojem okrožju enakovrsten razred, v katerega hočejo zahajati.

Ali ste čuli, ekscelenca? Niti v mestu samem ni dovoljeno zahajati iz jednega okrožja v drugo, a slovenski otroci naj bi zahajali celo v o k o l i c o, kjer je drugačen ves učni zistem, nego pa v mestu!!!

Ali za slovenske otroke ne veljajo ista pedagogiška načela, kakor za laške?

Ekscelenca, taki odnošaji ne odgovarjajo evropskim nazorom. In uverjeni bodite, ekscelenca, da naš boj za slovensko šolo ni le narodne, ampak je tudi pedagogične, avstrijsko-državljanske in — humanitarne naravi!

Ekscelenca, premisljajte o tem! Saj Vas, ekscelenca, izbornega šolnika, pedagoga in avstrijskega ministra mora le veseliti ta veliki naval v državne šole. Za to Vas prosim primernih odredob izrazom najglobokeje udanosti in visocega spoštovanja Slovenski oče.

Kakor smo čitali, tako bodi ponatisnjeno! „Slov. Narodu“ brzojavljajo z Dunaja: Čujemo, da je tržaški namestnik Rinaldini določen za naslednika umrlega solnograškega namestnika grofa Thuna. (Pokojni grof Thun je bil sicer namestnik, ali v Solnogradu imajo le dež. predsedništvo. Op. ured.)

Zlate besede. Novoimenovani predsednik dunajskega višega sodišča, vitez pl. Krall, kateri ima velike zasluge za ustvarjenje novega civilnega postopka, imel je o nastopu nove svoje službe lep govor, v katerem je idejainim načinom pokladal na srce svojemu podrejenemu sodniškemu osebju, v katerem zmislu je vršiti justico. Posebno važen se nam zdi oni odstavek tega govora, v katerem naglašja načela, kako je vršiti kazensko pravosodstvo in ki slove: „Vrše kazensko pravo naj se sodniki vedno vprašajo: „kaj je pravica onemu, ki stoji pred nami?“ In obtoženec ima tako pravico, da se ne sme ravnati znjim kakor z obsojencem, dokler ni izrečena obsodba o njem. Tako pravico ima vsakdo, ki je zamotan v preiskavo iz kakoršnihkoli razmer, da se ne izreče zapor o njem, dokler niso popolnoma dani za-to vsi zakoniti pogoji. Ni smeti sumiti, da bi ubežal vsakdo, ki je revež! Preiskujte točno, ako vam je soditi v takih slučajih, da-li obstoje istinito nujni vzroki, da se komu odtegne dragocena svoboda!“

To so res zlate besede odličnega sodnika, katere naj bi prešle v kri in meso vsem sodnikom na vseh sodiščih!

Koncert ženske podružnice sv. Cirila in Metoda. Opozarjamo slavno občinstvo, da se prične koncert točno, prav točno ob 4. uri popoldne. Čakalo se ne boje ni ene minute, kamoli kakor po navadi! — Vojaška godba ne more svirati na planem dalje, nego do mraka. Pridite torej od blizo in od daleč podpirat našo najvažnejšo družbo sv. Cirila in Metoda!

ODBOR
tržaške ženske podružnice.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Greti naznanja, da se je že začelo vpisovanje v otroška vrtca v Rojanu in na Greti. Vpisovanje se boje vršilo do nedelje. V ponedeljek ob 8. uri zjutraj boje sv. maša v župni cerkvi v Rojanu. Letos imamo toliko otrok, da ne vemo, kam znjimi.

Še nekaj domačega. Že si ne moremo kaj, da našim čitateljem včasih podamo kaj berila, ki ni toli zabavno, kakor svarilno in to z ozirom na naše narodne težnje v Trstu. Nedavno temu je prija-

telj našemu listu opozoril na to, da se preveč zane-marja naš jezik po naših društvih in se preveč rado poslužuje italijansčine. Zlasti je to v tistih slučajih, kadar hočejo delati uslugo slovensčine manje ali nezmožnim tovarišem ali — tovarišicam. Galantnost je lepa stvar, a v političnih rečeh je navadno škodljiva.

Z ozirom na to nam je dolžnost prijaviti slučaj, o katerem poroča neki drug dopisnik našemu listu. Poročilo pravi: Nedavno temu sem bil v družbi odličnih slovenskih dam in gospodov. Lepo je donela slovenska beseda, dokler smo bili sami, nikomur ni prišlo na um, da bi se čutil kaj drugega, nego Slovenca. H krati je prišlo v našo družbo par Italijanov in kakor bi trenil, bilo je vse drugače! Vsa mnogobrojna družba je tem dvem Italijankam na ljubo jela besedičiti italijanski! In Italijanki, kakor bi si bili v svesti svoje zmagonosti nad slovenskimi prijatelji, smehljali sti se čudno ironični. Mene, tako piše dopisnik, zaskelilo je v srce, videčega toliko nedoslednost na naši strani, in odšel sem: Italijanki sti me razumeli in ko sem se poslovil od družbe, sti se obrnili od mene proč, mesto da bi bili storili svojo dolžnost družbenega takta.

To sta bili dva demona, veseleča se na nezvestobi naši in nedoslednosti v narodnih rečeh. — Ali ni zares tužno to za nas? Kdaj, vprašamo, po vsej pravici, govori družba Italijanov slovenski jedni ali dvema Slovenkama na ljubo? Vprašam: kedaj? Nikdar! Ker spoštujejo svoj jezik bolje, nego mi! A kaj nas briga to! Ako hoče tujec v privatni družbi občevati z nami, naj se uči našega jezika in baš radi tega moramo govoriti svoj jezik, a ne njegov. Mi znamo italijanski, torej se mora učiti slovensčine o n; sicer ostane vedno vse pri starem.

Nočemo biti prestrogi, a naši ljudje naj pomislijo vendar, česa so dolžni svojemu narodu! Naj pomislijo, da brez skrajne doslednosti v narodnih rečeh ne pridemo ni za korak več naprej. Ako bi bili Italijani z nami pravični, bi nič ne rekli, a pomislite, da nam ne dopuste najmanjše potrebe, le jedne slovenske šole v mestu ne! In za to neprijaznost naj bi bili mi tako prijazni, da jim celo v privatnem občevanju denemo tilnik pod noge? Tega se moramo sramovati, ker je nečastno, neznačajno.

Štipendije. S početkom novega šolskega leta je podeliti državni štipendij za Istró v letnem znesku 84 gld. Za ta štipendij so v prvi vrsti poklicani oni gimnazijalni učenci istrskega ozemlja in to zlasti iz jedne med občinami tržaške škofije, kateri se hočejo posvetiti duhovenskemu poklicu. Prošnje je uložiti na škofijski ordinarijat v Trstu potom predpostavljjenih šolskih ravnateljstev in sicer do 15. oktobra t. l.

Gimnazijska slavnost v Kranju. Povodom otvoritve novega gimnazijskega poslopja dne 18. t. m. priredi odbor „Dijaške kuhinje v Kranju“ s prijaznim sodelovanjem kranjskih dam med koncertom vojaške godbe v Franc Jožefovem drevoredu bazar na korist „Dijaški kuhinji“.

Volitev členov komisije za dohodninski davek v Primorju oziroma volilnih mož. (Zvršetak.) Za neposredno volitev dne 15. oktobra v okraju Lošinj za o raj volilnih mož Čres dne 30. t. m., Lošinj 27., Krk 1. okt. (III. razred) in za neposredno volitev dne 14. okt. v okraju Čres dne 1. okt., Lošinj 28. t. m., Krk 2. okt. (IV. razred) — Za neposredno volitev dne 5. okt. v okraju Pazin, v okraju volilnih mož Labinj in Pazin (III. in IV. razred), dne 20 t. m. Za neposredno volitev v okraju Poreč okraj volil. mož Buje dne 22. t. m.; Motovun 24., Poreč 22 (III. razred) in v okr. volilnih mož Buje dne 23, za Motovun 25, Poreč 23. (IV. razred). — Za neposredno volitev dne 9. okt. v kmetijskem okraju Pušjskem in za mestni okraj Rovinj v okraju Vodnjan 30. t. m., Rovinj 28 (III. razred), Vodnjan 29, Rovinj 27 (IV. razred), in v okraju volilnih mož Pulj okolica dne 1. okt. — Za neposredno volitev v okraju Volosko za okraj vol. mož Voloska 22. t. m., v Podgradu 20. t. m. (III. razred) in v Voloski dne 17, v Podgradu 14 (IV. razred). Poblížni podatki so razvidni iz razglasov v vsakem davčnem okraju. Volitve se vrše izključljivo po uradnih glasovnicah, katere pa morajo biti podpisane ali od volilcev samih, ali pa od njihovih zastopnikov, v katerem slučaju pa mora biti natančno označeno ime za-

stopanega. Glasovnice ima volilec prinesiti ali osebno volilnemu komisarju, ali pa doposlati iste po pošti s pridejano volilno legitimacijo na kraj, kjer se ima vršiti volitev.

Nadalje smo prejeli od slavne c. k. davčne administracije sledeče „oznanilo“: Vsled naredb, izdane od visocega c. k. finančnega ministerstva na Dunaju v smislu §. 17 volitvenega predpisa gledé volitev v pridobninske komisije in cenitvene komisije za osebne davke (priloga D. izvršitvenega predpisa k I. poglavju zakona od dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 o neposrednem osebnem davku, koji predpis se nahaja v drž. zak. št. 35 ex 1897) objavlja se sledeče: Volitve v pridobninske komisije se bodo vršile:

A.) Volitev v pridobninsko komisijo I. davčne družbe. Volilni okraj: Okraj trgovinskih zbornic v Trstu, Gorici in Rovinju, koji bivajo združeni, glasom ces. naredb, od dne 19. julija 1897, drž. zak. št. 181 v jeden sam priredbeni okraj I. vrste. Število udov, ki je voliti v komisijo: 3. udje in 3. namestniki. Volilni komisar: dež. knž. komisar trgovinske zbornice v Trstu. Volitev se bode vršila v torek, 12. oktobra 1897 ob 10 uri predpoludne do 12ih v mali dvorani, I. nadstropje borznega poslopja.

B.) Volitev v pridobninsko komisijo II. davčne družbe. Volilni okraj: okraj trgovinske zbornice Trst. Število udov, ki jih je voliti v komisijo: 5 udov in 5 namestnikov. Volilni komisar: dež. knež. komisar trgovinske zbornice v Trstu. Volitev se bode vršila v četrtek 14. oktobra 1897 ob 9 uri predpoludne do 1 ure popoldne v mali dvorani. I. nadstropje borznega poslopja.

C.) Volitev v pridobninsko komisijo III. davčne družbe. Volilni okraj: mesto Trst z občinami okolice. Število udov, ki naj se volijo v komisijo: 4 udje in 4 namestniki. Volilni komisar: občinski predstojnik, ali od tega izvoljeni namestnik. Volitev se bode vršila v soboto 9. oktobra 1897 ob 8 uri predpoludne do 2ih popoldne a) za volilce z začetno črko A. do L. družinskega imena v mestni telovadnici v ulici „Via della Valle“ in b) za volilce z začetno črko M. do Z v telovadnici mestne ljudske šole v ulici „Via Nuova“. Konečni uspeh štetja glasov se razglasi v glavni volitveni dvorani v ulici „Via della Valle“.

D.) Volitev v pridobninsko komisijo IV. davčne družbe. Volilni okraj: mesto Trst z občinami okolice. Število udov, ki jih je voliti v komisije: 5 udov in 5 namestnikov. Volilni komisar: občinski predstojnik ali od tega izvoljeni namestnik. Volitev se bode vršila v ponedeljek, 11. oktobra 1897 ob 8. uri predpoludne do 3ih popoldne i. s. a) za volilce z začetno črko A. do F. družinskega imena v mestni telovadnici v ulici „via della Valle“. b) za volilce z začetno črko G. do P. v telovadnici mestne ljudske šole v ulici „via Nuova“ in c) za volilce z začetno črko Q. do Z. v telovadnici mestne ljudske šole v starem mestu „Piazza Vecchia“. Konečni uspeh štetja glasov se razglasi v glavni volitveni dvorani v ulici „via della Valle“.

Gledé sestave volilnih okrajev in volilnih teles, dalje onih, ki imajo pravico voliti, potem oseb, ki so lahko voljene, ali, ki ne morejo biti voljene in glede tega, kako je rabiti volilno pravico in kako se je ravnati na volitvi, opozarjajo se volilci na določbe zakona od dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220, potem izvršitvenega predpisa k prvemu poglavju omenjenega zakona drž. zak. št. 35 ex 1897, posebno pa dotičnega volilnega predpisa — priloga D izvršitvenega predpisa.

Ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Rojann, darovali so o priliki nje prve veselice sledeči gg.: M. Mandić 50 nvč., Nekdo 10 nvč., Janžek 1 gl., Fuk 50 nvč. (ob jednom izročil 50 nvč. za možko podružnico na Greti), Fran Dolenc 1 gl. 60 nvč., Martelanc 30 nvč., Ipavskova 30 nvč., Mikelič Fran 20 nvč., Bufon 1 gl. 10 nvč., Jože Piščanc 20 nvč., Vrabc 30 nvč., Turk 50 nvč., Štrekelj 20 nvč., Just Venutti 20 nvč., Ud „Slovenije“ 10 nvč., Katalan Josip 1 gl., Josip Požar 20 nvč., Fr. Šmuc 30 nvč., Metlikovič 40 nvč., Josip Povše 50 nvč., Srečko Bartel 80 nvč., Ponikvar 10 nvč., Štoka 20 nvč., N. N. 20 nvč., Ivan Treven 80 nvč., Krajcar 50 nvč., Čok 10 nvč., inženir Živic 1 gl., Fran Guštin 80 nvč., Žitko 1 gl. 20 nvč., Jakob

Piščanc 20 nvč., Šonc 30 nvč., Sv. Martelanc 30 nvč., Anton Martelanc 30 nvč. ob jednom poseboj 50 nvč. za zajca, ki je srečno odnesel pete s Kranjskega na Primorsko.

Podpisani odbor izreka tem potem iskreno zahvalo vsem darovalcem. Bog jim poplati!

Imenovani odbor se nadalje srčno zahvaljuje sl. odboru „Tržaškega Sokola“, ki nam je blagohotno prepustil svoj oder v uporabo, g. I. Boletu za prijazno prepuščeni prostor, na katerem se je vršila veselica, dalje g. J. Katalanu za njegovo vsestransko pripomoč. Posebej pa gre še hvala neutrudljivemu pevovodji g. H. Ražmu, kateri je se svojim trudom dosegel tak lep uspeh, še posebno gledé na to, da je večina pevk nastopila prvi krat isti dan; slednjič pevskima društvoma „Adrija“ in „Zarja“, g.čni deklamovalki ter vsem gg. igralcem in g.čnam igralkam. Sploh bodi izrečena „hvala“ vsem, ki so pripomogli do lepega uspeha veselice. Bog jih živi!!

ODBOR

ženske podružnice sv. C. in M. v Rojann.

Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod. S poljudnim opisom človeškega telesa — Tretji pomnoženi natis. — V Celji, 1897. Zbral, tiskal in založil Dragotin Hribar. Cena knjigi 50 kr. s poštnino 55 kr. Na 110 straneh je zbral Drag. Hribar najboljša domača zdravila ter obrazložil porabo v umiljni obliki, knjigo sta potrdila in pregledala dva izborna slovenska zdravnik.

Izpred sodišča. Včeraj je stala pred tukajšnjim deželnim sodiščem natakarka Julijana Habian, ker je ukradla lepe tri desetake „prijatelju“, s katerim je prenočevala. „Prijatelj“ pa je bil tako grozen sebičnej, da je stvar prijavil oblasti. Lepa Julijana je iztaknila poštenih 6 mesecev zopora. Radi jednakega zločina je dobil Ivan Muzina iz Podgrada 4 mesece zopora.

Kam se prišla dekleta? Iz mesta Troki v Galiciji prihaja poročilo, da izginjajo že dlje časa ondi mlada, lepa dekleta v starosti 15—18 let na čudovit način, o katerih ni nobenega sledu več. Vsem naperom od strani policije se še ni posrečilo dosedaj, priti na sled tej stvari, katera seveda ni nič drugega, nego trgovina z dekleti, katera lovi in prodaja skrivno organizovana družba lopovov in jih prodaja na Turško. Nedavno temu je izginila 18letna hči trgovca Milikovskega, krasno dekle. Po štirih dneh je našel neki kmet Milanov na cesti zaprt zavitek z sledečim napisom: „V božjem imenu prosim našilca tega pisma, naj ga izroči trgovcu Milikovskemu. Vsaka minuta je draga, tu gre za rešitev človeškega bitja sramote in smrti“. To pismo je bilo pisalo izginolo dekle trgovčevu in v pismu je bilo povedano, da so dekleta neznani agentje ugrabili in jo prodali v Carigrad. Jednaka usoda je doletela že več drugih lepih devic v starosti od 15—18 let. Poslali so sicer brzojavov na vse strani, a dosedaj brez vspeha. Morda se pa le posreči dobiti sled tem potepuhom, in najbrže bi ne bilo napačno, ako bi se iskala ta sled — na krivih nosovih.

O Mascagni-ju se poroča, da ga je imenoval kralj Humbert velikim oficirjem reda italijanske krone. To pa radi tega, da mu pokaže zaupanje radi preobilih zlobnih obrekovanj, ki so se razširjale o njem od strani njegovih sovražnikov in zavistnikov. (Današnji listi oporekajo tej vesti. Op.)

Državni pravdnik — ropar. Iz Mesine se poroča, da je tamošnji državni pravdnik dr. Munzio Bruno, bil aretovan s tremi svojimi sinovi, ker je na sumu, da je ropar in da je okradel svojega svaka za 93.000 lir. — No, državni pravdniki roparji so menda tudi jedna izmed posebnosti nove svobodne, zjedinjene Italije.

Svoboda v Ameriki. O amrikanski svobodi se je pisalo in govorilo že mnogo. Toda ta svoboda v resnici ni tako sijajna ali, če je sijajna, ta sijaj nima istih posledic za svoboščane, kakor bi bilo želeli in pričakovati od prave in lepe svobode. V združenih državah je mnogo držav, katerih vsaka ima svoje pravo in svoj red. Nedostatnost v upravi zjedinenih držav pa tiči v tem, da jedna država ne odobruje tega, kar odobrava druga. Tako je n. pr. z zakoni. Ako, recimo, v državi novo-jorški žena toži moža na ločitev, se ločeni mož ne sme poročiti z drugo v državi novo-jorški. Toda to mu ne dela mnogo skrbi, marveč, ako želi v novi zakonski jarem, sede jednostavno na parnik ter prebrodi Hulsionov predor in na oni strani v

državi Jersey koj tisti dan sme vzeti drugo ženo. Istotako je z dednim pravom. Ako se hoče kdo odtegniti plačanju dedščine, treba mu je samo se preseliti v drugo državo, pa je osvobojen dolžnosti. Poleg tega je nebroj drugih svoboščin, ki so v veliko kvar socialnemu življenju v državi svobode. Kaj pa more konečno priti iz tega? Svobodna Amerika je menda tudi država — brezpravja.

Samomor mohamedanke. Nekaj posebnega mora že biti, ako se usmrti mlada Turkinja, saj za „prezgodnji grob“ mohamedank skrbje že gospodje Turki sami. Pred nekaterimi dnevi pa se je vendar pripetil zopet jeden slučaj samomora mohamedanke. V selu Treščenica v dolnje-tuzlaskem okraju je živela nekaj časa sama lepa udova — mohamedanka Mejra Karahodžič. Kmalu pa se je udala drugemu možu in zopet je bila rešena dolgočasnosti udovskega stanu. Toda tudi drugi nje mož jo obolev in se vlegel na smrtno postelj. Tega pa lepa žena ni mogla preboleti in si je kratko pred smrtjo svojega drugega moža z britvijo prerezala vrat, samo da bi ne bila — v drugokrat udova.

Najnovejše vesti.

Dona 17. „Wiener Zeitung“ prijavlja zopetno imenovanje prejšnjega predsedstva gosposke zbornice in sicer; Alfred knez Windischgratz predsednik, knez Auersperg in Ernst grof Hoyos, podpredsednik.

Carigrad 17. Francoski poslanik Cambon odpotuje prihodnji ponedeljek, ruski poslanik Nelidov pa v ponedeljek čez jeden teden od tu.

Carigrad 16. Pri današnji seji v Tofanah sta se člana II. in VI mirovne pogodbe paragrafovala. Podpisanje mirovnih preliminarj izvrši se v soboto.

Meksiko 17. Predsednik Diaz je bil v onem hipu, ko se je podal k slavju neodvisnosti Meksike, zadej napaden. Lopov ga je udaril s pestjo v tilnik.

Capstat 17. Blizo Pretorije so našli bogato diamantno polje.

New York 17. Ob dolenjem Missisipiju se množi rumena mrzlica. Položaj je jako vznemirljiv. V okrajih mrzlice se je moral obustaviti ves promet. Mesto Jackdon je vsled bolezni skoraj popolnoma izseljeno.

Zobobol olajšujejo zobne kapijice lekarja Piccolija v Ljubljani

(Dunajska cesta)
katere so bile odkrivane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in k. Vis. prejasno gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodnje
Stefanije
Steklenica velja 20 kr.

Trgovinske brzojavke in vsti.
Bismarck. Pšenica za jesen 12.23 12.25 Pšenica za spomlad 1898 12.10 do 12.15 Oves za jesen 5.92 5.94. — Kk za jesen 8.58 8.60. Koruza za oktober 1897. 4.96 4.98 Pšenica nova od 78 kil. f. 12.50—12.55 od 79 kilo 12.60 12.65 od 80 kil. f. 12.70—12.75, od 81. kil. f. 12.75 12.80, od 82 kil. for. 12.90 12.95. Ječmena 7-10 10.— prosa 6-30 6-50

Pšenica: Sredne ponudbe, dobro povpraševanje, trg stalca. Prodaja 28000 mt. st. 5—10 nvč. dražje. Rž 10 nvč. Oves 5 nvč. dražje. Jedmen in koruza nespremenjeno. Vreme: oblačno.

Usta. Naračnirani stankor for. 12.37 do ——. Za notranji trgovini: Centrifugal f. 35%, — Concasse f. 37, Cetrorni f. 37%, v glavah f. 37-50 ——
Bav. Kava Santos good average za sept. 42.— za januar 42.75

Lamburg. Santos good average za september 34.50, za december 35.50 za marec 36.— za maj 36.50. mirno.

Ustanovljena bursa 17. septembra 1897

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.90	101.95
„ „ v srebru	102.—	102.05
Avstrijska reuta v zlatu	124.50	124.75
„ „ v kronah	101.70	101.75
Kreditne sketije	359.75	359.75
London 10 Lst.	119.75	119.75
Napoleoni	9.52 1/2	9.52 1/2
20 mark	11.73	11.73
100 itali.	45.10	45.05

M. U. Dr. Anton Záhorský

zdravnik za ženske in porodničar,
bivši eksteri zdravnik gynaekološke klinike profesorja dr. Pawlika in porodničarske klinike prof. dra. Rubeške v Pragi.
Ordinuje: od 9—11 dop. 2—4 pop. Za uboge zastoj od 8—9 predpoludne.
Ulica Carintia št. 8.

Rujav, pristen, naraven sladkor
dobiva se jedino v moji zalogi, katerega prodajam veliko ceneje od lanskega leta.
Priporaja se, sem udani
Anton Godnig,
trgovec Via Nuova.